

Till alla som är rädda

gör vi med rädsla? angavs i Ny Värld nr 2 som tema för detta nummer.

Många brev och artiklar har reaktionen fått. Vi tackar dem som hört av sig.

Vad folk berättar om är "rädslor" vi alla känner igen om vi är ärliga.

Rädslan för sjukdom och död; för en plötslig olyckshändelse; för diktatur.

Rädslan för andra människor.

Rädslan för framtiden i en värld som hotas av kärnvapenkatastrof och krig.

Rädslan för att en hel landsända skall gå under i vikande konjunkturer, arbetslöshet och miljöförstöring.

Personliga erfarenheter illustrerar hur olika människor mött sådana situationer. Frukten har varit en realitet.

frukten behöver inte alltid något negativt. – Den kan vara en välkommen varningssignal, säger en läkare.

Rädslan behöver inte dominera oss. – Det finns alltid ett steg ut ur den, skriver en av våra artikelförfattare.

– Rädslan är en makt och den måste ersättas med en annan makt, skriver en annan.

Kanske ni känner igen er själva i någon av de här berättelserna.

Vi önskar er en innehållsrik sommar.

Red.

Bland deltagarna i Nordkalottkonferensen i Gällivare var fr v Sturla Johnson, Tromsö, Ferdinand Ruhinda, Tanzania, Inger Utsi, Porjus, Maria Moberger, Gällivare, John Söderlund, Norrköping och Lennart Sjögren, Karlstad. Foto: NSD

I stället för pessimism

På Nordkalotten möts tre av de nordiska länderna: flera folkslag, kulturer och traditioner. Bygden är rik på naturtillgångar och mänskliga resurser men samtidigt hårt drabbad av sviktande konjunkturer och arbetslöshet.

I Gällivare hölls i 1 maj-helgen en Nordkalottkonferens för moralisk upprustning på initiativ av en läkare där, Maria Moberger. Ett hundratal människor hade kommit från olika håll i Norden. Även Kenya och Tanzania var representerade.

Kommunalrådet i Gällivare, Ulf Sundberg, redogjorde för "Gällivareprojektet", som kommunen startade 1978. Man hade blivit klar över att man inte kunde vänta på centrala lokaliseringsinitiativ för att ersätta den vikande sysselsättningen vid LKAB:s gruva i MalMBERGET utan man måste själv gripa initiativet. Man har både värnat om sysselsättningen vid de få industrier som finns vid sidan av det dominerande LKAB och uppmuntrat framväxten av nya

industrier. Kontakten med LKAB och andra industrier har mycket förbättrats. Det har hittills lett till 60 nya arbetstillfällen. Men den mest positiva erfarenheten av projektet är att det medverkat till att den handlingsförklaring och pessimism som tidigare fanns i kommunen har börjat stryka på foten.

I Kiruna finns ett liknande projekt för vilket dess ledare

Forts. sid. 6

Vad gör vi med rädsla?

En varningssignal

Fruktan är en varningssignal: man upptäcker en knöl någonstans på sin kropp, man blir rädd att det är cancer, man går till läkaren och får den undersökt. Om det är cancer blir knölen behandlad. I detta fall är man herre över fruktan och den är en tjänare eller en varningssignal.

Man kan också upptäcka en knöl och bli så rädd för att det är cancer att man inte vågar gå till läkaren förrän det är för sent. I detta fall är fruktan herre och jag slav under fruktan.

Eller man är så rädd för cancer att man upptäcker knölar som inte finns. Många kommer och ber mig trycka på en knöl som visar sig vara slutet på bröstbenet. Också i detta fall är man slav under fruktan.

Läkare

Att vara beredd

Min far lämnade oss hastigt en vinterdag i januari i år. Han dog i vårt hem, precis som han hade levat – rakryggad. Han var 95 år och hans gamla hjärta orkade inte längre.

Alla har vi någon gång känt fruktan inför döden. Pappa var en mycket aktiv person med ett starkt samhällsintresse. Samtidigt var han medveten om att livet för hans del led mot sitt slut. Hans sätt att möta döden har delvis suddat ut gränsen liv – död för mig. Berodde det på, har jag frågat mig efteråt, att han inte hade något otalt med Gud – eller snarare att han inte hade något uppgett med någon medmänniska. Givetvis hade också han känt bitterhet och besvikelse. Som den gången jag som ung student lämnade mina medicinska studier och for till Amerika för att delta i en förnyelsens revolution i det landet. Min far förstod inte

mitt steg, hans besvikelse var mycket djup. Men vi mognade var och en på sitt håll och återfann senare en djup gemenskap.

Döden i ett hem är numera ovanlig. De flesta dör på sjukhus, många är ensamma. Mina föräldrar och jag läste som vi brukade, då jag var hemma, någon av pappas favoritpsalmer på kvällen, dagen innan han lämnade oss. Psalm 47 "Bliv kvar hos mig; se dagens slut är när.." var en sådan psalm. Döden är obeveklig, den är något vi måste leva med. Men det föreföll som om pappa besegrat fruktan inför döden och det okända. Han var inte ensam. Han hade inte heller någon bitterhet som blockerade vägen.

Elisabeth Hamrin

Jag såg inte djupet framför mej, men jag visste att det fanns där. Och jag behövde bara ta ett steg i mörkret, så skulle allt vara över. Det skulle gå så fort. "Skorpan Lejonhjärta", sa Jonatan, "är du rädd?" "Nej...jo, jag är rädd! Men jag gör det ändå, Jonatan, jag gör det nu...nu...och sen blir jag aldrig mera rädd. Aldrig rä..."

Astrid Lindgren i
Bröderna Lejonhjärta

Bryt med gänget

Vad krävs för att man skall kunna kämpa konsekvent för sin övertygelse? Första gången jag förstod det var då jag blev invecklad i en debatt om religionsundervisningen i Sverige. Den som kom med ett motförslag till det jag trodde på, var en tränad politiker. Hans förslag gjorde mig förvirrad. Jag visste inte vad jag skulle göra. Då sa några vänner, som kände mig mycket väl: "Vad du behöver göra är att 'bryta med gänget'." Plötsligt förstod jag, att jag

inte blivit förvirrad av att jag inte visste vad som var rätt. Men jag var ute efter att vinna vissa saker för mig själv: jag ville inte stå ensam för min uppfattning, jag ville föra fram sådana idéer som kunde främja min karriär och jag ville inte bli ansedd som 'religiös'. Jag förstod, att jag måste välja mellan att låta de motiven leda mig, eller att låta mitt handlande bestämmas av övertygelse om vad som skulle vara riktigt för nästa generation. Så beslöt jag att stå ensam för min uppfattning, vad det än skulle kosta. Fruktan försvann, jag såg klart vad jag skulle göra. Från det ögonblicket slutade jag vara en hare, som längtar efter ett litet hål att gömma sig i så fort någon fara närmar sig.

Det är min djupa övertygelse, att så många saker går galet i vårt land därför att människor inte vill betala priset för att ta upp någon form av kamp. Peter Howard sa en gång: "Sluta upp med att tala om rädsla för vad andra skall tänka om er, och tala i stället om den orean lusten att få andras gillande."

Vi får alla kritik för våra misstag och brister, ofta ryggen, ibland rätt i ansiktet, och det är bara nyttigt. Men när man möter våldsamt attack, då vet man, att man gripit sig an med de verkliga stridsfrågorna. När jag känt mig hjälplös, rädd för attacker utifrån och för egna svagheter inifrån, men beslutat att ta Gud i hågen och kämpa för det jag ser är rätt, har Gud och tro blivit verkligheter för mig.

Många av oss blir förvirrade eftersom vi tror att striden i världen står mellan olika klasser, nationer, partier eller människor. Men den eviga kampen mellan rätt och orätt skär rakt igenom alla dessa gränser, den går rakt igenom mitt eget hjärta och genom andras.

Karin Moberger

Dödsdömd — men fri

Fruktan är en nationell och internationell sjukdom som härjar i hela Europa. Om den inte blir botad kan den förlama och hindra oss från att följa den kallelse som Gud gett oss och våra folk.

Fruktan hänger samman med rädslan att mista något. Dess bästa bundsförvant är människonaturens längtan efter lugn och bekvämlighet, ett tvillingpar som förlamar viljan till att kämpa.

Under den tyska ockupationen av Norge under andra världskriget jag i isoleringscell i tyskarnas fängelse i Oslo. Allt togs ifrån mig: frihet, hem, familj, skolutbildning, vänner. Jag hade ingenting alls, inte bok, inte en blyertspenna,

inte ett papper.

Så fick jag höra från Gestapo att jag skulle dömas till döden. Först då, när jag stod inför att mista det sista som fanns kvar, mig själv, först då fann jag det allra största: Gud kom in i mitt liv och bar mig genom de mörka dagarna. Jag var fri i ordets djupaste och vidaste mening. Jag vet inte till denna dag vad det var som gjorde att min dödsdom aldrig gick i verkställighet.

Det är många i vårt samhälle som lever i ständig fruktan: fruktan för att mista något — pengar, egendom, aktier, ställning eller annan trygghet. Jag känner mig privilegierad därför att jag blivit befriad

från alla dessa mänskliga bekymmer. Jag vet att om jag en gång till skulle mista allt så har jag intet att frukta. Sol-sjenitsyn skriver någonstans i en av sina Gulagböcker att det är först när man förlorat allt som man finner friheten.

Jag träffade den ryske dissidenten Vladimir Bukovsky just när han sluppit ut ur fängelset och transporterats till Schweiz. Under samtalet med honom lärde jag mig någonting som jag aldrig kommer att glömma. Han sa: "Fruktan spelar ofta en mycket större roll än vi förstår. Den kan vara större än själva faran. Detta märks kanske mera i en diktaturstat. Men vi vet av egen erfarenhet att när makten inte kan spela på fruktan, då står den hjälplös."

Leif Hovelsen, Oslo

Bara säga det väsentliga

Jag hade länge haft ont i halssenen och blev tillrättad att uppsöka en halsspecialist. Två dar efter mitt besök hos honom blev jag kallad till sjukhuset för provtagning. Resultatet var illavarslande. Det var cancer. Det skulle bli nödvändigt med radiumbehandling.

Naturligtvis var det ett fruktansvärt ögonblick. Många år av utmärkt hälsa och så plötsligt en dödsdom. Eller åtminstone hotet om en dödsdom. Jag var ensam. Om några timmar skulle min fru komma och jag måste låta henne veta vad som hänt.

Medan jag bad och sökte Guds ledning, fick jag en klar tanke: Du lovade Gud när du gifte dig att tacka för allting. Gör det nu. Det finns en plan för dig vare sig du är sjuk eller frisk. Var inte rädd. Vad som än händer är Gud med dig. Ginger (min fru) kommer att ta beskedet med förtröstan.

Styrkt av dessa ord väntade jag på henne. Jag talade om hur det var fatt. Först var vi tysta och sen grät jag ett tag. Vi bad, och så gick Ginger hem.

Jag blev opererad och sedan följde en lång, svår tid med radiumbehandling. Det blev ett år av skenbart tillfrisknande.

Men i februari 1980 fick vi veta att ett större ingrepp skulle bli nödvändigt, varvid också struphuvudet måste opereras bort. Jag blev stum.

Mitt handikapp har kommit mot slutet av ett bräddfyllt liv. Det är ju obetydligt jämfört med vad andra går igenom som har svåra smärtor eller är helt förlamade.

En dag när jag var på väg till sjukhuset såg jag att man just klippt gräset. Jag märkte att jag inte kände någon doft — för mig som varit kricketspelare var doften av nyklippt gräs någonting gudomligt. Jag saknade den. Men jag insåg plötsligt att jag tänkte på doften bara därför att jag kom ihåg den. Om jag aldrig känt den, skulle jag aldrig vetat att jag saknade något.

Det går långsamt och trögt att försöka få tillbaka något av talets gåva. Stoltheten blir sårad när man inte är så duktig. Jag frestas att ge upp. Den absoluta förvisningen om att Ginger inte är otålig, otillfredsställd eller besviken förändrar allt. Hon uppmuntrar mig utan att vara sentimental.

När man inte kan säga mycket lär man sig att bara säga det

väsentliga. Jag märker att om jag hör på och inte bara kretsar kring mig själv, så är det förvånande hur mycket andra vill säga om djupare ting i sina liv. Och när folk inte vet hur pass mycket längre jag kommer att finnas i närheten så lyssnar de mycket uppmärksamt på mig. Om man då vågar säga sanningen kan det betyda något för hela deras liv.

Jag har också förstått hur mycket jag och de flesta andra — trots att vi ivrigt betygar motsatsen — är beroende av vad vi själva kan göra. Men jag har upplevt att Gud arbetar minst lika mycket genom de handikappade som genom de starka — och ibland får en större chans genom handikappade. Därför har min kallelse att tjäna honom och mina möjligheter att vara trogen mot min kallelse inte på något sätt förminskats.

Edward Goulding

Ur *New World News* 81-01-03

Endast den människa, som är beredd att i varje livets ögonblick lägga korten på bordet, erkänna sina misstag och bekänna sin skuld, kan befria sig från fruktan.

Harry Blomberg i
Vi måste börja om

När rädslan griper tag

Vad är jag rädd för? Den frågan rör om det innersta inom mig.

Rädslan är inte konstant. Vissa tider går livet sin gilla gång och man har så mycket om sig att man inte tänker på att vara rädd. Men så plötsligt finns rädslan bara där. Den kan komma genom något jag läst eller hört eller sett på TV eller bara genom en nattlig dröm.

Länge hade jag en lycklig attityd till livet – "Det händer inte mig." För inget riktigt allvarligt hade hänt. Så blir man äldre och upplever svårigheter både hos sig själv och andra. Man förlorar t ex en nära anhörig och upplever vilket kort steg det är mellan liv och död, hur snabbt man kan förlora någon som står en mycket nära. Det är en smärta att gå igenom och att finna hur livet går vidare.

Vi bor i ett höghus på nionde våningen med en energisk treäring, som så många andra barnfamiljer. Naturligtvis har vi gjort allt vi kan för att göra lägenheten så barnsäker som möjligt. Men man kan ju i hastigheten glömma att stänga någon av de extra fönsterhakarna och den glömskan kan få ödesdigra konsekvenser.

Kanske den djupaste rädslan inom mig är att något allvarligt skall hända honom över huvud taget eller genom min ovarsamhet och att vi skulle förlora honom, eller att något skulle hända oss så att han skulle bli ställd utan föräldrar. Det gör så ont att tänka på att jag knappt orkar formulera det.

ATOMBOMB

I februari hade Dagens Nyheter ett stort uppslag om vad som skulle hända om en atombomb sprängdes i dag i centrala Stockholm, i vilken grad olika delar av staden skulle utplånas och hur många som skulle dödas eller skadas inom olika radier från centrum. Snabbt försökte jag räkna ut hur långt därifrån vi bodde och hur det skulle drabba oss. Helt plötsligt kändes konsekvenserna av rustningsvansinnet in på bara skinnet och rädslan kramade om mig inombords. Många som läste det reagerade säkert som jag, och det kanske var avsikten.

Men vad gör jag då med min rädsla? Var går gränsen mellan att leva i en orealistisk värld med skygglappar för ögonen och att vara så styrd av min rädsla att jag inte klarar av det? Hur finner jag den rätta balansen och den glädje och trygghet som livet också erbjuder?

Jag har ingen patentmedicin som gäller i alla situationer och säkert är detta något man behö-

ver finna bit för bit under hela livet. Men en grundläggande tro på en makt utanför mig själv, som kan ge mig vägledning och en ny infallsvinkel i en svår situation har ofta visat sig vara den bästa hjälpen. Rädslan kanske är helt befogad, men jag behöver inte låta den behålla sitt grepp om mig.

På något ställe i Bibeln står det att varje barn har en egen ängel som ser Guds ansikte och som också hjälper oss att skydda och bevara den extra biten där vi inte räcker till. Den meningen har jag återkommit till gång på gång som en trygghet men också genom att jag har sett hur vår pojke har hindrats i sista ögonblicket från att råka ut för något allvarligt. Något har kommit och hindrat det, eller jag helt plötsligt fått en blixttanke att kontrollera vad han har för sig och fullföljt tanken. Efter den första chocken när man går igenom allt som hade kunnat hända, så känner man en oändlig tacksamhet att det skyddet finns.

När det gäller rädslan för ett krig eller alla nya fruktansvärda vapen så är ju situationen lite annorlunda. Där är vi utlämnade till andra människor och andra länder och deras omdöme.

GE INTE UPP!

När Alva Myrdal förra året tog emot Albert Einstein-stiftelsens fredspris, så avslutade hon sitt tal med följande ord:

– Många fler människor måste lära sig att ge upp sitt motstånd mot alla krafter som är fientliga till fred, till samarbete, ja, till livet och kärleken. Jag har trots alla besvikelser aldrig, aldrig tillåtit mig själv att känna uppgivenhet. Detta är mitt budskap idag: det är inte värdigt människan att ge upp.

Sådana ord från en som vet fakta om rustnings-situationens allvar och som fört en intensiv kamp genom åren för att kunna ge mänskligheten ett större hopp om fred stärker mig i min vilja att göra det lilla jag kan för en förändring i människors inställning. Min lilla bit har en betydelse i det stora hela. Även om det bara är att inte tillåta barnen omkring mig att säga "Pang, pang, du är dö".

Bara jag själv kan i grunden göra något åt just min rädsla, även om jag kan behöva prata med någon annan om den och få hjälp. Det finns ett steg ut ur den varje gång och jag behöver inte vara styrd av den. Det känns för mig som en befrielse att veta.

Ann-Kristin Särnbrink

En förvandling som är värd priset

Eva Duckert, född i Göteborg, nu gift och bosatt i Schweiz, kom i vintras till Sverige. – Det var ett riktigt äventyr, berättar hon, att resa med min man, vår son Daniel och tio ungdomar från olika länder som deltagit i en träningskurs i Caux.

Min man sköt barnvagnen med Daniel uppför backen, medan jag pratade oavbrutet och entusiastiskt om vad jag skulle skriva i en artikel om rädsla. Mitt i en mening, utan att märka det, tog jag ett par steg över på andra sidan vägen. Vi närmade oss nämligen huset med de tre arg-sinta hundarna som brukar gå lösa...

Eva och Daniel Duckert

Det förargliga med rädsla är att det är så löjligt att vara rädd. Det verkar barnsligt och framför allt är det "svagt". Det är förödmjukande att anses som rädd. Frestelsen är därför stor att låta stoltheten gömma och skyla över rädslan. Förtäckt rädsla blir något fult och falskt och ofta hårt. Men rädslan i sig själv ej ful. Hur ofta har vi inte upplevt både skönhet och styrka då vi sett en person genomföra något för honom eller henne svårt, trots sin rädsla.

Men det värsta är att det finns så mycket rädsla som bor i oss och som leder oss som vi ej ens vet om. En omedveten fruktan som får oss att göra vissa saker och att inte göra andra saker. Det är en sak med fruktan för hundar men tänk på den fruktan som får oss att stödja en viss politisk linje eller att motarbeta en annan! Eller tänk på den svagt men konstant gnagande rädslan för ett nytt världskrig. I Schweiz, mitt nuvarande hemland, beräknar man att den största utgiftsposten för varje familj ligger på försäkringar av alla de slag. Och hur mycket har inte begreppet "trygghet" använts i den svenska politiska debatten. Materiell och social trygghet är viktiga saker.

Men ibland undrar jag: är fruktan en mycket större kraft i våra liv än vi erkänner, och därför också i vår värld?

Jag trodde länge att jag var en ganska modig och självständig person. På senare år har jag upptäckt andra fakta om mig själv. Jag är ofta rädd och har fått arbeta mycket med min rädsla.

Det som hjälper mig att kunna kliva över de gränser som min rädda natur satt upp är för det första att erkänna min rädsla. Först då accepterar jag mitt behov av hjälp och frigörelse. Men det räcker ej att erkänna. Vi behöver förstå makten av vår rädsla och se området där den mest griper sig fast. Vi måste inringa vår rädsla och sätta fingret på vad vi är rädda för. De synliga orsakerna är nästan alltid endast symptom på en djupare osäkerhet och rädsla. Det är detta som ligger under som vi måste ta itu med och be om hjälp med.

Rädsla är en makt och måste ersättas av en annan makt. Att kunna tacka för sin rädsla är att öppna dörren för ersättaren av rädslan. Rädslan kan så bli en vägvisare till Gud. Eftersom rädslan kan hjälpa oss att vända oss till Gud kan vi bli tacksamma för den.

Bön till Gud har blivit min absolut viktigaste hjälp för att bli fri från fruktan. Men att be att Gud som genom ett trollslag ska ta bort min fruktan har aldrig fungerat. Det är ett för billigt sätt. Vågar vi be en bön som ej endast är en bön om ett lättare liv? Är vi beredda att be om en förvandling som kostar oss något? Det är värt priset. Ty en preciserad bön om hjälp kan lättare få ett preciserat svar än en generell bön.

Och nu händer det intressanta. Sakta men säkert sker ett utbyte av krafter. Rädslans kraft kan bytas ut mot en annan kraft. Har vi en önskan att vara fyllda av kärlek och en livsuppgift, så kan nu det tomrum som rädslan lämnat bli fyllt. Ty den kärlek som är en förpliktelse, ett arbete och en bön mer än en känsla, den är den bästa ersättaren av rädslan.

Vi tänker lätt att mod är motsatsen till rädsla. Jag skulle aldrig kunna påstå att min fruktan blivit ersatt av mod, men däremot att den blir överflödigt när lydnaden för det jag tror Gud vill blir min trygghet. För mig är det alltså sannare att svaret på och motsatsen till min rädsla är lydnad.

Eva Duckert

I stället för ...

Forts. fr. sid. 1

P O Nylund redogjorde. En företagare i Kiruna, Gunnar Olofsson, berättade hur han med bl a robotar kan hålla en produktion i gång till priser som öppnat världsmarknaden. Företaget syster sätter 14 personer förutom dem som arbetar hos underleverantörer.

Bengt Frennfelt, ekonomichef vid LKAB i MalMBERGET, motiverade sin tro på LKAB:s framtid.

Torsten Henriksson, företagare och skapare av Kiruna-Truck, talade om det samhälle som vi lämnar efter oss till kommande generationer: "Vad kan vi göra för att tillrättalägga den värld och det ekonomiska system vi byggt upp? Finns det något vi kan göra? Finns det någonting på denna jord som åtminstone kan ge anvisningar om hur vi skall gå fram? Då kommer dessa ord till mig: Guds rike på jorden. I den samvaro där vi lever måste finnas någonting som gör oss beredda att gå en annan väg än den vanliga. 'Den som vill vara störst han vare de andras tjänare.' Om vi tänker på detta, vad är vi ute efter då vi vill vara störst? - Vara direktörer, sitta på höga hästar, ha de finaste byggnaderna osv? Men detta är inte positivt. Guds rike - det är att vara varandras tjänare."

"Här på Nordkalotten har vår Skapare gett oss väldiga rikedomar", sa Leif Björn, vars bolag är Nordnorges största privata arbetsgivare. "De olika ländernas naturrikedomar kompletterar varandra och vi måste utnyttja dem tillsammans."

Anna Liminga kommer från svenska Tornedalen, en gammal kulturbygd där man har finska som modersmål. Där finns fortfarande många som är enbart finskspråkiga. Anna berättade från sin barndom hur efterlängtrade flyttsamerna var i de bofasta familjerna, där de ofta stannade i veckotal. Barnen sörjde när flyttsamerna gav sig iväg. Innan de for var man mycket nogga med att man skulle förlåta varann allt som kunde behöva förlåtas. I hennes hem gällde

Ur *Norrländska Socialdemokraten* **NSD**

MÅNDAGEN DEN 4 MAJ 1981

Nordkalottkonferensen! - Stark kraft löser världsproblem

Av

KENNETH PARKBERG-
KAUPPI

Gällivare (NSD) — Folket i industriländerna måste relatera sina behov till resten av världen.

Ambassadrådet Ferdinand Ruhinda ifrån Tanzania var en av talarna på Nordkalottkonferensen i Gällivare under veckoslutet.

Han talr om hur skatthöjningar och löneökningar bidrar till att industriländernas varor blir dyra för tredje världen. Hur man måste betala med sju gånger så mycket råvaror nu som för bara några år sedan för till exempel en traktor.

Det var för att sprida bland annat den medvetenheten som Ferdinand Ruhinda kommit till Gällivare.

att vart man än gick borde man ta förlåtelsens stav med sig.

Inger Utsi från Porjus talade om samernas utsatta läge, hur deras kultur trängs tillbaka. Hon läste också egna dikter, särskilt skrivna för konferensen. "Turistbroschyrerna kallar det här för Europas sista vildmark. För oss är det vårt hem. Vi har som renskötande samer fört ett hårt liv i en karg natur. Livet har gjort oss hårda. De här dagarna har jag mött människor som varit öppna mot mig och det har gjort att också jag vågar vara mig själv och berätta vad jag fått uppleva."

Håkan Ahlman

Stark kraft

— Eftersom det inte finns någon världsregering så behövs det en starkare kraft, en moralisk kraft, för att klara av problemen i världen, menar Ruhinda.

Hur det här ska gå till i praktiken har han inte något exakt svar på men talar om vikten av att människorna först blir medvetna och sedan sätter sig ned för att planera hur resurserna ska fördelas.

Initiativ

— Det fordras initiativ av människor för att saker och ting ska komma igång, säger John Söderlund, socialdemokrat som kommit till konferensen ifrån Norrköping.

Konferensdeltagarna blev informerade om Gällivareprojektet av representanter ifrån kommunen. Med på konferensen var också en av Nord-Norges största arbetsgivare, Leif Björn som har en husbyggnadsfabrik med 550 anställda. Han talade om hur de olika delarna av Nordkalotten kompletterar varandra med råvaror och möjligheten till samarbete.

— Det är skenbart vi är i kris här i Norrbotten. Vi har stora tillgångar, säger överläkare Marja Moberger, en av konferensarrangörerna.

Bland det 100-tal deltagare ifrån olika delar av Nordkalotten, fanns Inger Utsi som läste dikter.

— Det jag lärt mig på konferensen är att problemen ska klaras av på basplanet, säger hon.

Ifrån Norge kom ett 15-tal deltagare. Även folk från oljeindustrin.

— Frågan om oljan i Atlanten utanför Nord-Norge löser sig nog om diskussionerna förs direkt med fiskarna där än med folk i Oslo, tror Sturla Johnsson, Universitetslektor ifrån Tromsö.

Nästa nummer

utkommer i september och har som tema

UR STILLHETEN
KOMMER FÖRÄNDRING

- hemma
- på arbetsplatsen
- i förhållande till andra grupper, politiska partier och nationaliteter.

Läsare som har erfarenheter att berätta är välkomna med bidrag senast den 21 aug.

En stor del av numret ägnas åt Caux-konferensen 1981.

Ett alternativt levnadssätt

I april avslutade tio ungdomar från sju länder ett 75 dagars besök i Norden. Tillsammans eller i grupper om två till fyra reste de från Kiruna och Tromsö i norr till Köpenhamn i söder. Resan var en del av en tiomånaders kurs i moralisk upprustning.

De mötte politiker från hela den politiska skalan, hörde inlägg av ledare i arbetslivet, talade med ungdomar från de mest skilda miljöer, talade på folkhögskolor och gymnasier och upplevde familjeliv i de många hem som tog emot dem. I Tromsö mötte de flera av samernas representanter, medan Alta-engagemanget var som intensivast, och fick höra länets LO-ombudsman berätta om nordiskt samarbete på Nordkalotten.

Det hela började i oktober i Caux i Schweiz med ett tio dagars studium av Frank Buchmans lära och tänkande i ljuset av Guds verklighet. Senare var det bibelstudier, introduktion till samhällsaktuella ämnen, språkstudier, mötesledning och praktiskt arbete vid nyårskonferensen i Caux. Besöket i Norden avslutades med ett tio dagars seminarium om "sambandet mellan det globala och den enskildes liv".

Det som har betytt mest för mig, medan jag arbetade samman med dem, är att se hur var och en av dem vuxit som människa, hur tysta och försagda personer har blivit levande och utåtriktade, hur högt flygande teoretiker har fått benen på jorden genom ett praktiskt tjänande av andra, hur de som till en del levde i sin egen värld har börjat att se sina framtidsplaner i ljuset av samhällets behov. I följande berättar två av dem om sig själva och något av det som de lärt:

SATHY CHYCOSKI, Saskatoon, Kanada:

Jag kommer från den engelsktalande delen av Kanada, medan min väninna Francine kommer från den fransktalande delen, Quebec. Det har funnits en stark rörelse för att riva loss Quebec från resten av landet. Öst-Kanada har ju alltid haft industrin och pengarna, medan vi i väster har haft naturresurserna, också oljan. När Francine och jag skulle berätta om Kanada på en skola i Schweiz kunde vi inte bli eniga om uppbyggnaden. Jag trodde jag visste mest, också om Quebecs problem. Francine hade å sin

sida uppfattningar om min del av landet som jag långt ifrån kunde godta. Efter en stund gick det upp för oss att detta på ett sätt illustrerade förhållandet mellan det engelsk- och fransktalande Kanada.

Själv tillhör jag också den ukrainska minoriteten i Kanada. Mina farföräldrar kom från Ukraina år 1900. Därför identifierar jag mig med andra minoriteter i världen och det förtryck många av dem upplever. När jag träffade pakistanska invandrare i Oslo och senare lärde känna samiska familjer i Tromsö och Kiruna, trodde jag att jag förstod allt de kände.

Jag hade först en sentimental och överlägsen hållning till dem. Men så småningom insåg jag att det var stora skillnader i upplevelser och synpunkter och att jag inte förstod allt som de kände. Jag kände mig ödmjuk. Jag insåg också att man aldrig kan bli expert på vad en annan människa eller en annan folkgrupp upplever och känner. Det vet de bäst själva. Vi får bara lyssna och lära av varandra.

MATTHIAS FREITAG, Väst-Berlin:

Först var jag rädd för att åka till Nord-Norge, när jag hörde vilka lidanden tyskarna hade vållat den delen av landet under andra världskriget. Men jag hade bestämt mig för att identifiera mig med mitt lands historia och ville därför gärna förstå vad norrmännen känner.

Att identifiera mig med Tyskland betyder för mig att acceptera hela vårt förgångna på gott och ont, också Hitler-tiden. Tysk ungdom har lärt sig minimalt om den perioden i sko-

lan. Men om vi önskar att förstå nutiden och planlägga för framtiden, kan vi inte förneka det förgångna. Tyskland är en del av mig. Att jag är medveten om vilka lidanden vi vållat andra, gör mig mera känslig för andras reaktioner. När jag mötte en dam som sa att hon hatade tyskarna, kunde jag därför lyssna och förstå snarare än att bli arg och sårad.

Många ungdomar i Tyskland i dag säger att de aldrig skulle ha stött Hitler och nazismen. Men många drag i dagens samhälle liknar dem som gjorde Hitlers maktövertagande möjligt. Tysk ungdom är självupptagen. Vi lever för vår egen karriär i vår egen lilla värld. Vi behöver rikta ögonen på behoven runt omkring oss, nationellt och internationellt. Samhällsansvar hos vanliga människor säkrar demokratin. Politikerna och andra ledare är inget allvetande expertvälde.

I Norden hade vi många samtal med politiker. För mig betydde det ett slut på den åtskillnad jag hade gjort mellan eliten och oss vanliga människor. Vi träffade politiker som erkände att de inte har svar på alla problem och som hade behov av vänskap och vägledning från oss andra. Det gav mig en ny syn för vad jag kan göra i min egen stad och i mitt land för våra ledare.

Tyskland behöver hjälp. Men jag skulle önska att andra ville ge råd med en mera ödmjuk hållning, väl medvetna om att de tendenser som hotar demokratin också finns i deras eget samhälle.

Ur en artikel i Ny Verden Nr 2 1981 av Bjørn Ole Austad.

Du behöver inte spanna dej!

En pojke hade ritat en man som begått självmord. Bredvid skrev han: "Större än kärleken till livet var rädslan för framtiden." Denna rädsla är en av våra starkaste drivkrafter. Men Johannes skriver (1 Joh. 4:18): "Räddhåga finnes icke i kärleken, utan fullkomlig kärlek driver ut räddhågan." Jag äger ingen sådan kärlek — men någonsans måste man våga välja. Är min tro på Gud verklighet? Stödjer han när man väljer hans väg trots all mänsklig rädsla?

Vi gjorde en test och inbjöd tio ungdomar från sju länder som deltog i en kurs i Caux kallad "Ett alternativt levnadssätt" att komma till Göteborg som en del i deras studieresa i Norden. Vi försökte planera veckan utifrån de vänner vi hade i tankarna. Vi gjorde bl a besök på Steiner-skolan, fredsansorganisationen Pax och på Volvo.

Plötsligt kände jag att det var så mycket på en gång att det inte hjälpte hur mycket jag spände mej, jag skulle ändå inte klara av allt detta själv. Gud sa: "Du behöver inte spanna dej. Slappna av helt och hållet och var i mej så skall jag vara i dej." Vilken befrielse! Allt förvandlades från att vara en börda till att bli något hisnande roligt.

Vi besökte den kristna tidningen *Nytt Liv*, som har ett mycket inspirerande sätt att arbeta. Ett lag av åtta människor från förvärvslivet, som känner sitt ansvar för tidningen, träffas varje månad för att be tillsammans och söka Guds ledning omkring de kommande numren. De frågar sej: "Vad vill vi ha sagt? Hur skall vi säga det?" Sen lägger de fram sina tankar för redaktionen. Man kände att de försökte leva efter ett citat som hängde på deras vägg: "Lyckliga är de som drömmer drömmar och är redo att betala priset för att se dem förverkligas."

Jag tror att framtidens uppgift mycket ligger i att var och en av oss går in och kämpar i redan befintliga organisationer där vi stödjer grundtankarna. För det är allas vårt ansvar att de positiva grupperna står fast vid sina grundidéer och effektivare når ut.

För mer än nya organisationer, skådespel och föredrag behövs att vi lever ut de fyra absoluterna — ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek — och konsten att lyssna till Gud i våra kyrkor och i freds- och miljörelserna. Detta gav "tiomånaderskursen" impulser till i Göteborg.

Marja Ekdahl

Utgivarkorsband

"Samvetskonferens"

— Vi kan hålla på med att prata till domedag om att man skall älska sin nästa och vara osjälvisk, men det betyder enting alls om vi inte praktiserar det vi predikar. Min man, Arnold, var inte alls något helgon, men när han en gång kunnat vara ärlig med sig själv, kunde han se folk i ögonen och ge dem det budskap han visste att han måste ge...

— Han trodde på att vi tillhör landet. Landet tillhör inte oss, utan vi tillhör landet och skall hjälpa till att rädda det. För att hjälpa Kanada att leva under den Store Andens kontroll måste vi börja med oss själva.

Indianledaren Arnold Crowchills änka Regena vid en "samvetskonferens" med representanter från sju indianstammar i Calgary, Kanada, april 1981.

Sommaren i Caux

- 4 - 14 juli MAKT SOM KORRUMPERAR ELLER MAKT SOM BEFRIAR? Deltagare från bl a Stillahavsområdet.
- 16 - 24 juli VAR OCH EN BETYDER NAGOT. Konferens med ungdom som värdar.
- 27 juli - 3 aug MED ÖPPNA ÖGON MOT FRAMTIDEN. Familjekonferens.
- 5 - 9 aug CARE AND CURE FOR TODAY'S WORLD. För folk inom sjukvården och andra intresserade.
- 15 - 19 aug AFRIKA I BRÄNNPUNKTEN.
- 25 - 30 aug EKONOMISK KRIS — TILLFALLE TILL FÖRÄNDRING. För industrimän, fackföreningsfolk och politiker.

ÄRLIGHETENS ÅR:

Det kom ett anonymt brev till skattemyndigheterna: — Jag har inte kunnat sova den senaste tiden på grund av mitt dåliga samvete för min deklaration. I brevet låg 1000 kronor och längst ner stod PS. — Jag skickar resten om jag inte kan sova i natt heller.

Saxat ur *Bilagan*, *Aftonbladet* 1981-04-12

Ny Värld, organ för Stiftelsen för Moralisk upprustning, utkommer med 6 nummer per år. **Utgivare:** Idé och Kultur, Sveavägen 34, 6 tr, 111 34 Stockholm. Tel. 08/10 34 56. **Prenumerationspris** per kalenderår: Sverige och Finland Skr 35:—, postgiro 70 98 70-0, Idé och Kultur, Stockholm. **Lösnummerpris:** Skr 3:50. **Ansv. utgiv.:** Lennart Sjögren. **I redaktionen:** Håkan Ahlman, Gunlög Fur, Bror och Gerd Jonzon, Nils-Erik och Ann-Kristin Särnbrink. **Produktion:** Lars Rengfelt. **Distribution:** Alf Söderlund. ISSN 0347-2272. Schmidts Boktryckeri AB, Helsingborg 1981.